

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 40.— K
Félévre 20.— "
Negyedévre 10.— "
Egy órára 3:40 "
Egyes szám ára 12 HÍR.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felélős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 24.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS UNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 281. szám.

Hétfő, december 10.

Fegyverszünet a román fronton.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, dec. 10. Hivatalos jelentés.

Keleti harctér:

A szövetségesek a román arcvonalon a Dnyeszter és a Duna torkolata között álló román és orosz hadseregekkel fegyverszünetet kötöttek.

Olasz harctér:

A Piave torkolatánál a pécsi 32-ik honvédegyalogezred rohamcsapatai elragadták az ellenségtől Bressanin hídfőjét. Hat tisztet és 228 főnyi legénységet fogtunk el és 9 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A vezérkar főnöke.

Havas jelentés a román fegyverszünetről.

Páris, dec. 10. Havas jelentés Pétervárról.

A Rjecs értesülés szerint Cserbacev tábornok a román kormánnyal egyetértésben és a forradalmi katonai bizottsággal történt megegyezés alapján fegyverszünetet kötött a román hadsereg egész frontján.

Oroszországban karácsonyra várják a békét.

Stockholm, december 10.

Pétervárról érkező utasok jó híreket hoznak Oroszországból.

Pétervárott és Moszkvában nyugalom van.

A bolsevik kormány erős kézzel dolgozik.

Az orosz nép a közeledő béke hírére alatt áll.

A békéről úgy beszélnek, mintha napok mulva bekövetkeznék.

A harcterekről tömegesen elszélednek a katonák és eladják fegyverüket.

A magyar, német és osztrák hadifoglyok a városokban háborítatlanul és minden fegyveres kíséret nélkül sétálnak.

Karácsonyra biztosra várják a béke megkötését.

A németek egy évi háborús eredménye.

Berlin, dec. 10. Wolff-jelentés.

1916 december 12-ike óta, amikor a német békeajánlatot az entente visszautasította 430.000 foglyot ejtettünk, ezenkívül 4000 ágyut és oly roppant mennyiségű hadianyagot zsákmányoltunk, hogy ennek óriási értékét számokban kifejezni se lehet.

Ezenkívül 9196000 brutto tonna hajóteret vesztek ellenségeink.

A finn köztársaság.

Stockholm, december 10.

A finn köztársaság megalakulása végleges. Az első elnökválasztás január 15-én lesz. Megbízottakat küldöttek ki az európai országokba, hogy tudassák Finnország megalakulását.

Franciaország nem szakít Oroszországgal.

Stockholm, december 10.

Hír szerint Franciaország nem szakítja meg a diplomáciai viszonyt Oroszországgal még az esetben sem, ha Oroszország különbékét kötne, mert Oroszországon keresztül akarnak élelmiszert szállítani Romániának.

Jankó Ágoston előadása.

A szabad liceum megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, dec. 8.

A Torontárvármegyei Közművelődési Egyesület tegnap nyitotta meg idej előadásainak sorozatát és a megnyitó előadás ugy az előadó illusztris személyét, mint felolvasásának tárgyát tekintve egyaránt méltó bevezetője volt a kultúregyesület idej liceális előadásainak.

Jankó Ágoston udvari tanácsos, alispán tartott tegnap felolvasást „Nem vagyunk magyarok” címmel és kulturánknak nemzeti irányban való továbbfejlesztéséről, arról a kötelességünkről, hogy szokásainkban, nyelvünkben, életmódunkban, művészetünkben, irodalmunkban a jellegzetes magyar nemzeti elemet feltve kell megőriznünk és gyarapítanunk, sok nagy igazságot mondott oly meggyőző erővel fejtetve tárgyát, hogy a mondottak igazával hallgatósága a legteljesebben egyetértett.

Nagy közönség gyűlt össze a kaszinó nagytermében a tegnapi előadásra, ott volt társadalmi és közéletünk minden vezető tagja és nagyszámu hölgyközönség. A közönség sorai-ban jelen volt: dr. Steuer György főispán, Tóth István ny. pénzügyigazgató, Stráner ezredes, Hunyadi Imre alezredes, dr. Vincze-hidy Ernő vm. főjegyző, dr. Kovács Rókus tvszéki elnök, Poroszkay Béla a hitel-szövetkezet elnök-igazgatója, Wattay Dezső árvaszéki elnök, Menczer Lipót, Kiss István p. ü. főtanácsos, dr. Kis János, dr. Pollák Győző, dr. Várady Imre, dr. Stern Lázár, dr. Borsodi Lajos, dr. Gyenes Viktor ügyvédek, dr. Kovács Dezső kincst. ügyész, Demkó István megyei másodfőjegyző, dr. Horváth Kálmán tb. főjegyző, főispáni titkár, dr. Szathmáry Ödön tvszéki bíró, dr. Steinbach Béla és Tasnády Endre árvaszéki ülnökök, Beller István tb. megyei főügyész, Krumenacker Ferenc pénzügyi tanácsos, Urhegyi János polg. isk. igazgató, Streitmann Antal, Harzer József, Králik László, Engel Ferenc, dr. Steiner Gyula, Baaden Károly, Liska Ferenc, Benkovich Mik-lós, Loch Jakab, Kaufmann István és még számosan

Jankó Ágoston alispán felolvasásának elején a háború tanulságairól szólt a kultúra ni-velláló törekvéseire, a faji és nemzetiségi egybeolvadásra vonatkozólag és a világháború nyújtotta tapasztalatok alapján kimutatta, hogy a fejlődésnek nem célja, hogy a természet alkotta különböző fajoknak egyéni sajátosságait eltörölje és a különböző fajokat egy közös általános embertípussá áformálja. A kulturális fejlődésnek egyáltalán nem követelménye az, hogy sajátos, nemzeti tulajdonságainkat le-vessük, mert azokat megtartva, sőt tovább-fejlesztve az emberi kultúrának ugyanoly mér-tékben részesei lehetünk. Célunk az legyen, hogy kulturánk magyar nemzeti jellegét meg-ővjük és lehetőleg fejlesszük.

Már pedig művelődésünk fejlesztése körül a magyar nemzeti és faji sajátosságainkat igen kevés figyelemben részesítjük, úgy hogy majd-nem azt mondhatjuk: nem vagyunk magya-rok. Szinte könnyelműek vagyunk mi magyarok ebben. Igen hamar és gondolkodás nélkül ve-szünk fel új szokásokat és hagyjuk el a ma-gunkét. Pedig a magyarságnak olyan termé-szetes faji sajátosságai vannak, amelyek a többi

nyugati nemzetektől megkülönböztetnek bennünket, amelyek nemcsak hogy nem esnek kulturánknak rovására, hanem ellenkezőleg oly sajátos jelleget és szint adnak kulturánknak, hogy annak csak előnyére válnak. Ez a nemzeti jelleg leginkább a nyelvben, életmódban, szokásokban, ruházatkodásban, a jellemében, az izlésben és a művészetben nyilatkozik meg.

Ezután áttért a felolvasás sorban ezekre az egyes pontokra és eredményképpen leszögezte minden egyesnél, hogy sajátos magyar voltunkat a civilizálódás és fejlődés során majdnem teljesen elhalványítottuk, magyar faji jellegünk ezekben már alig nyilvánul meg, minden eredetit, minden ősi származásut eldobáltunk és idegen tulajdonságokkal ékesítjük magunkat. Pedig a helyes az volna, hogy az idegen kultúrából tanulva és azon okulva a magunkét megfelelően fejlesszük. A szokások és erkölcsök változnak és fejlődnek a viszonyokkal együtt, de a fejlődés alapja és forrása a régi nemzeti jellegnek és a természet adta faji különbözőségnek kellene megmaradnia. A legnagyobb kultúrára való törekvésünkben is megtarthatjuk nemzeti sajátosságainkat, mert a magyarnak nemzeti és faji jellege értékes, szép és a legnagyobb kultúrára is alkalmas.

Mert még ha az emberi nem és társadalom általános nivellálódása az évszázadok, esetleg évezredek folyamán mégis megtörténik, akkor is azok a tulajdonságok fognak előtérbe jutni, amelyek mint legszebbek és legértékesebbek az összeolvadás egész folyamata alatt állandó hatást gyakoroltak. Ezért nekünk magyaroknak is kiváló nemzeti és faji tulajdonságainkkal kell részt vennünk ennek a nivellálódásnak folyamatában, mert ezek a tulajdonságaink bizonyára elég szépek és értékesek arra, hogy az általánosban és közösben is érvényesülve, — faji jellegünknek fennmaradást és befolyást biztosítsanak.

Egy nemzet közfelfogása és cselekvési iránya csak nagyon nehezen, sok idő és fáradság árán változtatható meg, vagy terelhető más irányba, de kívánságokat támasztani és éber tartani azt a törekvést és azt a vágyat, hogy kulturális fejlődésünk magyar jellegű és magyar irányu legyen, valamennyiünknek kötelessége. Különösen kötelességünk ez most, amikor gazdasági viszonyainkban a háboru folytán előállott változások során nagy lesz azoknak száma, akik a kultúrában is érvényesülést keresnek, bár eddig a kultúrának nem lehettek cselekvő tényezői. Most kettőzött mértékben kell résen lennünk, most kell a helyes fejlődési irányt kijelölnünk, hogy ezek ne az idegen, hanem a magyar nemzeti kultúrát szolgálják.

A közönség a gondolatokban gazdag és mindvégig lebilincselő formában tartott felolvasás egész ideje alatt feszült figyelemmel hallgatta az alispán szavait és a felolvasás végzetével zajos óvációkban részesítette az illusztris előadót.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

A vármegye 700.000 koronából Jankó-alapot létesít.

Nagybecskerek, dec. 10.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 11 órakor az időközben összegyűlt ügyek elintézése végett dr. Steuer György főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés során, amikor az alispán előterjesztése került tárgyalásra, amellyel különféle jótékonyági adományokból befolyt összegekből 700.000 koronát ajánlott föl a vármegyei tudóvészellenes akció, az anya- és csecsemővédelem, továbbá az általános gyermekvédelem céljaira, a törvényhatósági bizottságnak újra alkalma nyílt, hogy bensőséges szeretettel tüntessen Jankó Ágoston alispán mellett. Id. Dániel Pál megyebizottsági tag tolmácsolta a törvényhatóság érzelmeit és indítványára a közgyűlés igaz köszönetét nyil-

vánította az alispánnak ezért az újabb tevékenységeért és a rendelkezésre bocsátott 700.000 korona összegből az alispán nevét viselő külön alapot létesített.

Dr. Steuer György főispán megnyitva a közgyűlést, lelkes szavakban emlékezik meg arról a könnyen végzetessé válható balesetről, amely hetekkel azelőtt szeretett királyunkat érte. Indítványára a törvényhatósági bizottság alattvalói hódolattal szeretteltjes örömeinek ad kifejezést uralkodónk szerencsés megmenekülésén és erről a határozatáról a magyar kormányt azzal a kérelemmel értesíti, hogy azt a legfelsőbb trón számolyához juttassa el.

Folytatólagosan megemlékezik a főispán a világháboru nagy eseményéről az orosz harc-téren készülő fegyverszünetről és annak a reményének ad kifejezést, hogy ebből a fegyverszünetből létrejön a mindnyájunk által annyira várvavárt általános béke.

Indítványára a törvényhatósági bizottság egyhangú határozatban kimondja, hogy a kormányhoz feliratot intéz, amelyben kifejti, hogy a vármegye közönsége szíve mélyéből üdvözli a békére irányuló mozgalmat és a kormányt arra kéri, hogy az elkövetkezendő tárgyalásoknál a magyar állam érdekeinek megóvása mellett az általános kulturbékét kössék meg a népek és nemzetek között.

Ezután meleg szavakkal elparentálja a főispán a nemrég elhunyt báró Liphay Frigyes megyebizottsági tagot és Axmann János megyei főállatorvost és indítványára a közgyűlés részvétirátot intéz a két gyászoló családhoz.

Napirend előtt felszólalt Mencez Lipót bizottsági tag és indítványozza, hogy bár a törvényhatóság március 15-ikének, mint nemzeti ünnepnek törvénybeiktatását most nem tartja időszerűnek, efelett a kérdés felett mégis azzal a határozattal megjelölésével térjen napirendre, hogy ennek megvalósítását Torontálvármegye törvényhatósága ha az idő erre elérkezik, legszentebb kötelességének fogja tekinteni.

Elnöklő főispán indítványára a közgyűlés áttérve a napirendre mindenekelőtt az időközben megünnelt albizottságok és küldöttségek tagjainak választását ejtette meg.

Filkovich Boldizsár másodfőjegyző tárgyszorozafán kisebb jelentőségű ügyek szerepeltek, amelyeket a közgyűlés az állandó választmány javaslata alapján változatlanul elfogadott.

Demkó István megyei másodfőjegyző előadja, hogy a belügyminiszter leirt a vármegyehez és felhívta az alispánt, hogy tegyen előterjesztést a törvényhatósági bizottságnak a főispáni lakás reprezentatív célokra szolgáló helyiségeinek a vármegye költségén leendő berendezése iránt. A törvényhatósági bizottság a főispáni lakás berendezésére 36.000 koronát engedélyez a háztartási alapok megtakarításának terhére.

Az 1918. évre szóló vármegyei pótdát az 1917. éviel egyezően állapították meg, a vármegyei alapok és a gyámpénztári pénzeket pedig azoknál az intézeteknél helyezik el, mint eddig.

Demkó István másodfőjegyző előadja, hogy a vármegyei közigazgatásnak a háborus viszonyok folytán előálló gazdasági tevékenysége során többször volt tapasztalható, hogy a termelők és kereskedők a legszükségesebb életszükségleti cikkek beszerzése alkalmával azt a hasznót, amelyet eddig a közvetítő kereskedelem élvezett, jótékony célra, a közvetítést intéző hatóságok által megjelölt jótékonyági célokra felajánlják. Az alispán a jótékony célra való adakozást megengedhetőnek tartotta, sőt az alsóbb hatóságok útján elősegítette és az egyes feleknek ezt a készségét tökélyre használta fel, annál inkább, mert a mai nagy pénzhiány mellett erre kedvező alkalom kínálkozott. Ezen összegek időközben annyira emelkedtek, hogy az alispán most már elérkezettnek látja az időt arra, hogy ezeket a vármegye közönségének felajánlja és

ezért azt az előterjesztést intézte a törvényhatósági bizottsághoz, hogy a tudóvész elleni védekezési alapnak 200.000, az anya- és csecsemővédelmi alapnak 300.000, az általános gyermekvédelmi alapnak pedig 200.000 koronát juttasson.

Id. Dániel Pál bizottsági tag szólalt fel ezután és a meleg elismerés hangján emlékezik meg Jankó alispán eljárásáról, amellyel bárkit is károsodás ért volna ilyen tekintélyes összegeket tudott ezekre az igazán szociális és emberbaráti célokra rendelkezésre bocsátani. Kétszeresen emeli ennek értékét, hogy ez teljesen az alispán saját kezességére történt, ami újra fényes bizonyítást tesz Jankó Ágoston alispán kiváló szociális érzékéről és emberbaráti gondolkodásáról. Ezek alapján azt indítványozza a törvényhatósági bizottságnak, hogy a közgyűlés szavazzon hálás köszönetet és fejezze ki igaz elismerését az alispánnak ezen ténykedéséért és mondja ki határozatilag, hogy ezeket az alapokat Jankó Ágoston nevével nevezi el.

Steuer György főispán határozatilag kimondja, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg köszönetét fejezi ki az alispánnak, másrészt pedig ezeket az alapokat Jankó alispán nevezik el.

Jankó Ágoston alispán köszönetet mond a törvényhatósági bizottságnak nagylelkű elhatározásáért és abban csak buzdítást lát oly irányban, hogy a vármegye érdekeit továbbra is töle telhetőleg előmozdítsa.

Dr. Kuszing János szólal fel ennek kapcsán és felemlíti, hogy az Országos Vöröskereszt Egylet most az országban több helyen tudóbeteg szanatóriumokat kíván felállítani. Arra kellene törekednünk, hogy egy ily szanatórium városunkban állíttassék fel.

Steuer György főispán, dr. Kuszingnak azt feleli, hogy a törvényhatósági bizottság az indítványt megfontolás tárgyává teszi és a szükséges előterjesztést megteszi.

A vármegyei elesett hősök emlékét megörökítő szobormű terveit készítik, az alispán a tervező művész műtermébe f. hó 13-ikára egy bizottságot hívott össze, melynek tagjai gróf Csekonics Endre, gróf Karácsonyi Jenő, báró Tallian Béla, báró Pap Géza, Babits József, dr. Dellimanics Lajos, dr. Steuer György, Rónay Jenő, ifj. dr. Dániel Pál, dr. Perisics Zoltán és dr. Pollak Győző.

Demkó István másodfőjegyző bejelenti, hogy a vármegye alispánja a helyben létesített tisztviselőkhöz berendezési költségeire a vármegyei élelmezési alapokból a rekvirálási jutalék alap terhére 5000 koronát bocsátott a konyha intéző bizottságának rendelkezésére.

A többi ügyeket a törvényhatósági bizottság báró Hauser Károly indítványára az állandó választmány javaslata alapján változatlanul elfogadta, amire a közgyűlés véget ért.

On

csodálatraméltó eredményt érhet el a Diana-alabástrompuder és Diana-krém használata által. Mintha csak tehen fű-rösztyötték volna az arcát és kezeit, oly végtelenül finom, friss és üde

lesz

a bőr ezek használata után. A női szépségápolás terén valószínű forradalmat idézett elő a Diana-alabástrompuder- és krém. Köztudomásu, hogy

a

legfelsőbb körökben épp úgy, mint a közép-osztály hölgyeimél ezen készítmények a szeplők, pattanások egyedüli biztos elmeszerei s a

legszebb

eredményre vezetnek. Mindenütt kaphatók!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R-T.

Budapest, V. Nádor-utca 6.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Kedden, december hó 11-én két előadás: 5 és fél 9 órakor

Szerdán, december hó 12-én két előadás: 5 és fél 9 órakor

Telefon 330.

Az élet komédiája.

Egy clown tragédiája 4 részben. A főszerepben Waldemar Psylander.

Pénteken, december hó 14-én „Gyermekelőadások” félélyarákkal.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, december 11-én 5 és fél 9 órákor

Szerdán, december 12-én 5 és fél 9 órákor

AZ APA BECSÜLETÉÉRT.

Dráma 4 részben. Főszereplő a bájos
Ellen Richter.

DOKTOR ANNA.

Vígjáték 2 részben. Főszereplő:
Anna Müller Lincke.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Páholyülés 1-50 K. zsölye 1-20 K. I. hely
1- K, II hely 80 fill. III. hely 50 fillér.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, december 9.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Keleti harcér:

Fegyvernagyvadás.

Olasz harcér:

Velence tartományban helyenkint élénk tüzérési harc.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 9.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

A flandriai harcvezetési egyes szakaszainak Scarpetól délre, valamint Wouvre és Banteux között délután élénk tüzérési harcokra került a sor.

A nyugati harcvezetési többi részén a harc tevékenység csekély maradt.

Keleti harcér:

Nincs ujság.

Macedon arcvonal:

A Doiran-tó felől északra több ellenséges századot, amelyek megkísérelték a bolgár elő-örsök megközelítését, tüzeléssel elűztük.

Olasz harcér:

Az Asiago-fensíkon a Monte Tomban és a Montellon időként fokozódott tüzérési tevékenység folyt.

Ludendorff.

HIREK

A közigazgatási bizottság ülése. Torontalvármegye közigazgatási bizottsága ma délután tartotta dr. Steuer György főispán elnöklésével december havi rendes ülését. A gyűlésen megjelentek Jankó Ágoston alispán, Major Károly miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, Wattay Dezső árvaszéki elnök, Beller István tb. megyei főügyész, Cserey Gyula kir. tanfelügyelő, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Szabó kir. állatorvos, báró Hauser Károly, dr. Dellimanics Lajos, dr. Annau Ernő bizottsági tagok, Farkas Vince és dr. Kamenszky Árpád tb. főjegyzők, mint előadók.

Dr. Steuer György főispán az ülés megnyitása után örömmel üdvözli, úgy a saját, mint a közigazgatási bizottság nevében Cserey Gyulát a vármegye újonnan kinevezett tanfelügyelőjét és működésében a bizottság támogatásáról biztosítja.

Cserey Gyula megköszönve a főispán szíves üdvözlő szavait, kéri a bizottság jóakaró támogatását.

Elnöklő főispán jelentette ezután, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium értesítése szerint a pancsovai kir. tanfelügyelőség vezetésével dr. Berzeney János csikvármegyei segédtanfelügyelő bizatott meg. Az egyes szak-előadók ezután megtették szokásos havi jelentéseiket, amiről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

Befagyott a Bega. Az utóbbi napok állandó, erős hidege befagyasztotta a Bega folyót is. Tegnap már elég vastag jégréteg képződött a Began, embert azonban nem bír el a jég, ezért veszedelmes a rajta való közlekedés.

Halálozás. Igaz részvételt keltett városzerte Remsing Mátyásnak, a helybeli virágzó Remsing-cukrászda és Otthon-szálloda tulajdonosának váratlanul bekövetkezett tragikus halálhíre. Tegnap reggel a cukrászda reggeliző vendégei zárt ajtóknál találtak, egy kis cédula hirdette a vasredőnyön, hogy „haláleset miatt zárva.” Remsing Mátyás szombat délután és este még a cukrászda helyiségében volt és végezte szokott munkáját. Ugy hét óra tájt az egyik szolgál az udvaron a havon fekve, alétan akadt rá. Nyomban orvost hívtak, aki szívszélhűdést állapított meg. Segíteni azonban nem tudott, Remsing hajnaltajt kiszemelt. Temetése ma délután ment végbe nagy gyászoló közönség jelenlétében a Hunyadi-utcai gyászszobából, a gyászistentisztelet lelki-üdvéért f. hó 12-ikén reggel 9 órákor lesz a róm. kath. plébánia-templomban.

Adomány. Dr. Dellimanics Lajosné lapunk útján a nagybecskereki iskolagyermekbarát-egyletnek 20 koronát, a szociális misszió-egyletnek 20 koronát és a róm. kath. árvaháznak 20 koronát adományozott. Az összegeket rendeltetési helyeikre juttattuk.

A hősi halott hagyatéka. Radu Simon, a 29. gy. ezred katonája hősi halált halt az orosz harcvezetési. Fekete bőrtárcáját 14 korona tartalommal, továbbá egy orosz ezüst vítérségi érmét, amit valószínűleg valamelyik halott muszkától vett el Radu, a hadseregparancsnokság elküldötte Nagybecskerek városának, hogy a hős hozzátartozóinak adják ki. Mivel azonban Radu hozzátartozói ismeretlenek, a város áttette a hagyatékot a bírósághoz szabályszerű eljárás lefolytatása végett. Ha nyolc hónapon belül az örökösök nem jelentkeznek a hagyatékért, azt elárverezik, a pénzt a hadiárva javára fordítják.

Köszönet. Dr. Vincze Erőné a nagybecskereki jótékony nőegyletnek 15 koronát adományozott, amely nemes adományért ezután mond hálás köszönetet az egylet elnöksége.

A Központi Hitelszövetkezet ezúton kéri fel azon üzletfeleit, kik az intézetnél a 6-ik hadikölcsönre jegyzéseket eszközöltek, hogy pénztári elismervényeikkel jelentkezzenek a hitelszövetkezet helyiségében kötvényeik átvételéig.

Hír a békés Oroszországból. Levél érkezett a békés Oroszországból egy nagybecskereki szerb asszony: Szubotics Dragutin né címe a férjétől, aki mint 29-es katonai orosz fogságba esett. A levél feltűnő gyorsan: egy hét alatt érkezett ide és azt írja benne Szubotics Dragutin, hogy Oroszországban mindegyik tehér zászlók lengenek a házakon, a hadifoglyoknak nagyon jó dolguk van, szaba-

don járhatnak-kelhetnek és az utcán mindegyik ünnepli, éljenzi őket a közönség. A becskereki katonák annak a reményének ad kifejezést, hogy most már nemsokára viszontláthatja majd a családját.

Ingyenes karácsonyi ajándék. Az e cím alatt hirdetési rovatunkban megjelenő hirdetésre felhívjuk olvasóink és különösen a szülők figyelmét.

A Váresi Moziban a két ünnepnap alatt a mozi vezetősége igen érdekes műsort nyújtott és az előadások nagy érdeklődés mellett folytak le. Kedden és szerdán „Az élet komédiája” című nagyszabású filmtraktáció került bemutatásra, amelyben a világhírt Psylander kreálja a főszerepet.

A KISVÁROS

Idegenben.

Mélázva hallgatom a nagyváros örök zugát. Vajjon hol rejtőzik itt a kürtös, aki nem fogyó erővel fujja és fujja az élet egyhangú, bánatos nótáját? Miért oly zakatoló az élet zenéje? És miért száll a mellünkre és miért nem szökell a szívünkbe? Magával ragad a nagyváros hatalmas lüktetése, mint leszedült falevelet a rohanó patak. És közben hallom a távoli kürtös örökkön bugó, titokzatos melódiáját.

Ki vagy te, hajlott hátú szegény, hónod alatt egy darab száraz kenyérral, szenvedésed babérjával, lihegésed örök és egyetlen jutalmával? Ki vár reád otthon? Sok apró, mosolygó gyermek, akikre vigyáz a Nyomor. Törtess csak előre, haza felé, fényes és nevető utcákon át oda, ahol halkán zokog a Szegénység. És csököld meg forrón gyermekeidet, szegénység apró öreit, akiknek minden öröme a becézésed, minden játéka a te csököld. Törtess csak hazafelé s otthon, a félelmes félhomályban, sápadt kis gyermekeidnek sugárzó szíved világitson!

Ki vagy te, büszke férfiú, kit pompás hintó ragad tova lihegő emberek forgataga közt? Szemedben, mint rejtett tőr, hideg gög villog, ajkadon, mint szigorú törvény, hangtalan parancs ül. Emberek sorsát tartod a kezében, félisten vagy, mily különös, hogy még a te sorsodat is a szegények istene tartja a kezében! Szeretsz-e valakit? Mondja-e neked valaki a lélek zengetes hangján: Apám, édesapám! Ha csillogó palotádba hazatérsz, ki emeli le szivedről a hatalom súlyos kövét? Fürgén gördülő hintódat, mint láthatatlan diszkisérlet, milliók sóhaj-fellege követi, de nincs emberi lélek sóhajás nélkül s a te sóhajod sem más, mint édes-testvére a milliók sóhajának. Ha sietős utadon találkozna a boldogsággal, emeld meg előtte mélyen a kalapodat!

Leány, ébredő tavasz jegyese, Élet költeménye, a járásod könnyű, mint a lehellet, szemedben neved a fiatalság, nyomokban, mint gyöngéd őrangyal, kísér a szerelem. A ruhád finom csipke, a lelked finom álmódás. Üdvöz légy, Élet, ki csupa tánc vagy és csupa sejtelmes zene. Élet, kinek hódító szépsége ott virul a mosolygó leányarcod, kinek érintésére édes kacagás csendül ki a leányszívűből, mintha

Életbiztosítással egybekötött hadikölcsönjegyzések

helyben a vármegyei hitelszövetkezetnél, vidéken a községi hitelszövetkezetnél előnyös feltételek mellett köthetők.



csak ezer apró csöngettyűt érintettél volna. Fiatal leány kacagása, Élet himnusza, te vagy a legszebb a világon!

Hervadt arcú leány, ki sietsz hazafelé a gyárból, ismered-e az Élet zenéjét? Az élet zenéje a gyári kürt rémes bugása s a táncot hozzá zúrogó gépszijjak ropják. Sápadt gázlángok alján mint fekete árnyék suhansz tovább s az utca sarkán rád leselkedik a kaján szemű bűn. Szereted az életet, amely téged nem szeret, a vidám dal, amely szivedből kitörni készül, ajkadon sóhajja finomul. Mi a te bűnöd, fiatal leány, micsoda átok hajszol téged az éjszakába, fiatal leány, Élet árvája? Elindulni, elveszni, eltűnni; föllobogni, mint a mocsárláng s elaludni, — ez a te sorsod e földön, e különös csillagon, ahol félnek a jószágos Haláltól és tömjénezik a gyilkos Életet. Hervadt arcú leány, kit ime elnyel az éjszaka sötétsége, ha fáradt fejedet álomra hajtod, párnád mellől rebbenjen el a valóság és álmodj vidám táncról, mosolygó fiatalságról, tiszta, szűzi, szárnyaló szerelemtől?

Uri ruhájú férfi, homlokod sötét, szemedben a gond borongó árnyéka kísért, ismerlek téged. Lelkeden bűn ég, de még nem tudja senki, el kell földni, el kell titkolni, ne is sejtsek soha, hogy reszkető kézzel incselkedő arany után nyultál, amely szeszélyes futással a más kezébe gurult. Ha rájönnek, letépik rólad a becsület uri köntösét, vigyázni kell a szóra, hogy eltakarja ébredő gondolatodat, a kitörő sohajra, hogy árulója ne legyen tépett szivednek. Meg kell tanulni a hazug mosolygást, amely odabenn a lélekben titkon, lassan, tiszta könyvesseppé kristályosodik. Látnod, az utca gyermeke, társad a bűnben, gondtalan nevetéssel néz belé a világba. Ő a bűn daróruhás lovagja, te pedig uri köntösű koldusa vagy, ki halálos órádig, hangtalan jajjal, örökké égő, örökké vérző sebet hordasz a szived közepén.

Valahol kigyullad egy láng s valahol elalszik. Valahol gyermek születik, valahol egy lélek elnyugszik. Halgatom a távoli kürtös örökkön bugó, titokzatos melódiáját . . .

—odi.

Magyarul levelez az orosz fogoly.

— Levél a „Torontál”-hoz. —

Nagybecskerek, dec. 10.

A „Torontál” pár nappal ezelőtt intervjút közölt egy nagybecskereki orosz fogollyal, akít a különbékéről és az itteni orosz foglyok hangulatáról kérdezett meg. Cikkünket elolvasta az orosz fogoly, Murádhánov Mihály, aki egyébként a Rózsa-szálló csaposa. nosza csap helyett tollat ragadott és a következő magyar levelet intézte a cikk írójához:

„Tisztelt uram

Ma olvastam Torontáli 276 dik számot a mi az én rólam volt írva „A külön béke és Becskereki orosz H. foglyok” ezimu köszönöm szépen. igaz hogy nagyon szép mikor az ember olvas ismeres ujsagba saját dicsőségét. én bocsanatot kérek kedves uramtól hogy nem ismertem akivel beszéltem Dec. 2 dikan vasarnap délután a Becskereki korzon. igaz hogy én tudom Magyarul írni olvasni és jó beszélni és ezt én meg tanultam szép Budapesten a mi után fogsagba vagyok, de megis nem bírtam olyan mélyab kifejezésre megmagyarazni kedves urat az én véjlemenem orosz különbekeről lehet hogy én is úgy beszéltem volna mint tisztelt uram írta de nagyon sojnos hogy nem ismertem kivel volt szerencsém beszélni és miről majd valamikor fogok beszélni ho lehet egy előre viszontlatásra

orosz H. D. f. Marádhánov Mihály

1917 éven dec. 7 dikan

N. Becsk.

Rózsa Szálló

Saját irasom segítség nélkül

Mihály csapos, aki különben magát „pince-mesternek” titulálja, úgy látszik a fogság ideje alatt szorgalmasan tanulta a magyar nyelvet. Ha hazamegy a messzi Kaukázusba, magyarul levelezhet itt szerzett ismerőseivel.

Nyomatott Pleitsa Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Ingyenes karácsonyi ajándék! A szülők figyelmébe!

A mai drága világban is ingyen adjuk a tetszetős külsejűnkél fogva karácsonyi ajándéknak alkalmas takarékperselyeinket, mert az átvételük alkalmával elhelyezett 5 korona betét a persely visszaadásakor kamatokkal együtt visszafizetjük. Azon szülő, ki gyermekében a takarékoság hajlamát felébreszteni, fejleszteni akarja, — nem fog késni, ajánlott perselyünket beszerezni.

1072

A Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet.

Hadikölcsönbiztosítás.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál

a legelőnyösebb feltételek mellett életbiztosítással kapcsolatos

hadikölcsönbiztosítást

köthet minden 1862 május 1-je és 1899 november 1-je közötti időben születettek, vagyis 18 és 55-ik korév közötti egyén, tehát olyanok is, akik hadiszolgálatot teljesítenek.

A hadikölcsönbiztosítás érvényes pótdíjmentesen bármily módon bekövetkezett elhalálozásra, tehát öngyilkosságra, párbajra, valamint a háborúra is.

Bevonult személyek életére a biztosítást a feleség vagy más közeli rokon is megkötheti.

Hadikölcsönbiztosítást orvosi vizsgálat nélkül kötünk 12 évi időtartamra 1000 K-tól 10.000 K-ig terjedő összegre.

A díjak olcsók.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az intézet főügynöksége Nagybecskereken. Iroda a Szerbgyház-palotában Vágyógyosztár mellett. Telefon 137.

Keresek

azonnalra, vagy f. hó 15-ikére jól butorozott szobát, lehetőleg a város központjában, külön bejárattal és utcai kilátással.

Ajánlatokat „Preisangabe” címre a Torontál kiadóhivatalába kérek.

1071

Most jelent meg Diósadi Bodó Mátyás

alsótittebeli jegyző legújabb könyve:

A községek szövetsége

Falvak egyesülése kulturális és szociális érdekeik előmozdítása céljából.

Dr. Steuer György főispán előszavával.

Megrendelhető:

Minden könyvkereskedésben és a szerzőnél.
Ára: 2 korona.

1059

A nagyikindai járás főszolgabírójától.

5589—1917. szám.

1055

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyikindai járás Nákófalva községben elhalálozás folytán az I-ső szülész női állás üresedésbe jutott. ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi december hó 20-ig nyújtsák be.

Javadalmazás: évi 240 K fizetés a községi pénztárból, továbbá minden szülési esettől 2 K. szülésen kívüli ténykedésért 50 fillér díj. Igazolt szegényeknél a községtől élvezett fizetés fejében a szülési segélyt díjtalanul tartozik megadni.

Nagyikinda, 1917. évi november 27.

Dr. Baár, főszolgabíró.

Egy teljesen jókarban levő nehéz selyemmel bélelt finom fekete férfi télikabát eladó.

Megtekinthető naponta d. e.
10—12 óra között Gizellapart
2834. szám alatt.

1068

Tenyésztésre igazolvánnyal ellátott angol félvérű 4 éves, 170 cm. magas sötét sarga ménem eladó.

Csolakovits Vitomir
Szerbszentmarton.

1066

Két elárusítóleány és egy, aki nőiruhavarrásban jártas azonnali belépésre kerestetik.

Bukovác István

férfi- és nődivat-üzlete
Nagybecskerek.

1065

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÜL A „TORONTAL” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.